

TOOLBOX**Talenpaspoort****BOUWSTEEN****Taal (affectief)**

Wat betekent een taal voor mij in relatie tot...?

Taal (communicatief)

In welke mate kan ik een taal gebruiken/begrijpen in relatie tot ...?

KORTE BESCHRIJVING

Om zicht te krijgen op de talen die je leerling actief en passief kent, kun je de leerling een talenpaspoort laten maken. Zo breng je zijn/haar taalrepertoire in kaart: welke talen hij/zij gebruikt, met wie en in welke context. De leerling en de leerkracht ontdekken daardoor dat taalkennis complex is en dat er grote individuele verschillen zijn in hoe en wanneer talen gebruikt worden. Maak de leerling er attent op dat je een ruime definitie van talen hanteert. Ook dialecten zijn aparte taalsystemen! Bekijk het 'kennen van talen' ruim als je samen met de leerling het talenpaspoort invult.

Hieronder vind je een doorloop van hoe zo'n talenpaspoort eruit kan zien. Als leerkracht kan je zelf de keuze maken welke stappen je neemt en wat je vraagt aan de leerling. Het is belangrijk om tijdens het maken van het talenpaspoort reeds (verdiepende) vragen te stellen zodat er gesprek ontstaat.

MATERIAAL

- groot vel papier
- kleurstiften

ORGANISATIE

- één op één
- klassikaal

DUUR

30 minuten

STAPPENPLAN

1**Zwart**

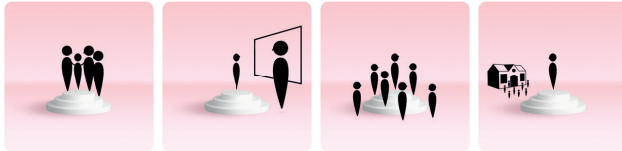
Schrijf in het midden van het blad je naam met een cirkel rond. Zet de talen die je kent eromheen. (je mag ook dialecten, geheime talen, uitgevonden talen ... opschrijven). Je moet een taal niet perfect spreken om hem toe te voegen aan jouw paspoort.

Mogelijke vragen

- *Welke talen schrijf je op?*

2**Groen**

Met wie spreek je die taal?

Schrijf zo specifiek mogelijk: niet 'vrienden' maar specifieke namen; niet: 'familie' maar mama, papa, broers, oma, nonkel...

Mogelijke vragen

- *Hoe komt het dat je die taal met die persoon spreekt?*
- *Vind je dat gemakkelijk om met die persoon in die taal te spreken?*
- *Spreek je je thuistaal met klasgenoten/kinderen op school? (Zou je dat willen?)*
- *Met wie spreek je Nederlands?*
- *Begrijp je wat de leerkracht zegt?*

3**Rood**

Waar spreek je die taal?

bv. Thuis in de keuken; in de klas op school; op de speelplaats; bij de bakker...

Mogelijke vragen

- *Zou je graag je thuistaal spreken in de klas/ op school?*
- *Combineer je soms talen op die plaats?*

4

Blauw

Waarom doet die taal je denken? Welke woordassociaties of ideeën komen er? Schrijf het erbij.

Mogelijke vragen

- *Hoe komt het dat je voor dit woord kiest?*
- *Vind je die taal 'positief' of 'negatief'?*
- *Welke talen associeer je met onderwijs/leren/...?*

5

Paars

Hoe vaak spreek je die taal? Bijna nooit; soms; vaak; altijd...
bv. Hoe vaak spreek je Nederlands met jouw moeder?

Mogelijke vragen

- *Wanneer spreek je die taal? Wanneer heb je die taal gesproken?*
- *Zou je graag die taal meer spreken?*

6

Oranje

Waarover praat je in die taal? Schrijf de onderwerpen op.

Mogelijke vragen

- *Praat je in die taal over je gevoelens, over wat er gebeurt op school, over wat je (niet) leuk vindt...?*
- *Vind je dat gemakkelijk in die taal?*
- *Waarover praat je met klasgenoten?*
- *In welke taal spreek je met je ouders over de afgelopen dag op school?*
- *Zou je graag je thuistaal willen spreken in een les/groepswork?*

7**Bruin**

Schrijf in het bruin naast elke taal (je kan de woorden naast meer dan één taal schrijven als je de volgende zaken in meer dan één taal doet):

In welke taal/talen...

- ... *droom je?* (Schrijf **DROOM**)
- ... *denk je?* (Schrijf **DENK**)
- ... *vertel je geheimen?* (Schrijf **GEHEIM**)
- ... *word je boos?* (Schrijf **BOOS**)
- ... *reken je?* (Schrijf **REKEN**)
- ... *praat je met dieren?* (Schrijf **DIEREN**)
- ... *speel je?* (Schrijf **SPEEL**)
- ... *lees je?* (Schrijf **LEES**)
- ... *schrijf je?* (Schrijf **SCHRIJF**)
- ... *kijk je tv?* (Schrijf **TV**)

Zie je linken tussen de talen die je gebruikt? Trek met bruin een lijn tussen gelijkenissen (bijvoorbeeld, sommige van mijn dromen zijn in het Turks, andere dromen zijn dan weer in het Nederlands. Trek een lijn tussen de twee).

Mogelijke vragen

- *Indien bij meerdere talen: in welke taal het liefst/meest/...?*
- *Spreek je thuis en op school een andere taal wanneer je speelt?*
- *Welke boeken lees je het liefst?*
- *Welke tv-programma's kijk je dan?*
- *Combineer je soms talen?*

8

Zwart

In welke taal ben je volgens jezelf

- het sterkst? +++
- het zwakst? ---

Mogelijke vragen

- *Welke taal zou je het liefst willen verder leren?*
- *Welke taal vind je het moeilijkst/gemakkelijkst? Wat vind je daar gemakkelijk/moeilijk aan?*

In welke taal...

- **blauw** ... *spreek je het liefst?* (Onderstreep in het blauw)
- **groen** ... *luister je het liefst?* (Onderstreep in het groen)
- **rood** ... *lees je het liefst?* (Onderstreep in het rood)
- **zwart** ... *schrijf je het liefst?* (Onderstreep in het zwart)

Mogelijke vragen

- *Wat lees je dan?*
- *(Indien geen Nederlands) Is dit anders dan het Nederlands? Op welke manier?*
- *Zou je nog een andere taal willen leren?*

REFLECTIE (ALS LEERKRACHT)

Sta even stil bij wat de leerling noteerde:

- Zijn er opvallende zaken?
- Wat wist je nog niet?
- Zijn er dingen die bevestigd worden?
- Hoe worden de talen ervaren?
- Hoe staat de leerling tegenover het Nederlands?
- Op welke manier kan je deze (nieuwe) informatie meenemen in je didactisch handelen?
- Zijn er mogelijkheden om de thuistaal in te zetten in de klas?
- Zijn er medeleerlingen met dezelfde thuistaal die elkaar eventueel kunnen helpen?
- Op welke manier kan taal een drempel zijn voor deze leerling om betrokken te zijn in de lessen?
- Hoe verloopt de interactie tussen de leerling en de klasgenoten?

LESTIP!

Juf Karim merkt op dat Andrei vaak bij groepswerken afhaakt omdat hij weinig communiceert met zijn klasgenoten. De juf wil meer zicht krijgen op welke talen Andrei kan spreken en welke situaties hij dit doet. Na het afnemen van het talenpaspoort blijkt dat Andrei soms Frans spreekt met enkele klasgenoten op de speelplaats. Bij een volgend groepswerk mag Andrei hulp vragen bij zijn klasgenoten in het Frans waardoor hij beter de opdracht begrijpt en meer betrokken is bij de les.

BRONNEN

Onderwijscentrum Brussel. (z.d.). Talenprofiel van leerlingen. Afgehaald op 15 december 2022, van <https://www.brusselvoltaal.be/2-wie-zijn-mijn-leerlingen/talenprofiel-van-leerlingen>

Metrotaal. (z.d.). Mind the gap – activiteitenfiche: Talenposters. Afgehaald op 15 december 2022, van https://metrotaal.be/content/3-bouwstenen/2-vaardigheden/af_talenposters-def.pdf

